

Událost jako celek

Svět kolem nás je plný událostí, ale většinou to nejsou události „pravé“, tj. nejsou vnitřně integrovány jako celek. To ovšem neznamená, že všechno to, co jsem zahrnul pod termínem „události nepravé“ jsou pouhé hromady. Svět není skladiště ‚věcí‘, protože ty ‚věci‘ nejsou pouhé mrtvé předměty, nýbrž vzájemně na sebe tím či oním způsobem reagují a tedy také navazují, takže vytvářejí nikoli hromady, nýbrž jakási ‚společenství‘ různého typu. Takovým společenství je třeba biotop, např. louka nebo les, což zřejmě nejsou pouhé hromady rostlin nebo stromů; v jistém smyslu můžeme mluvit o tom, že les nebo louka žijí určitým způsobem a že nějak „reagují“ třeba na povodeň nebo dlouhé sucho atd. Ve skutečnosti to ovšem není skutečné reagování, protože reakce je akce, a akce může být provedena jenom aktivním subjektem. Proč nemůžeme les označit resp. kvalifikovat jako subjekt? Protože jeho „reagování“ (přesně kvazi-reagování) není ve skutečnosti integrováno jako akce celého lesa, nýbrž jde jen o ‚hromadnou akci‘ mnoha subjektů. Které subjekty můžeme považovat za akceschopné? A proč jen ty? Protože jednotlivé rostliny, jednotlivé stromy (a všechny další jednotlivé živé organismy, které se na „hromadném projevu“ lesa jako ‚živého‘ spolu podílejí, nejsou zase pouhým hromadným jevem spolupracujících nižších subjektů, nýbrž jejich aktivity mohou být v jistém rozsahu (a za jisté podřízenosti „celku“) sjednoceny (integrovány) k určitému ‚cíli‘. To znamená, že eventuální nižší „subjekty“ (jako jsou např. orgány rostlinného těla, nebo třeba až buňky jednotlivých orgánů a tkání etc.) jsou efektivně zapojeny do života celého stromu způsobem, k němuž naproti tomu v lese nebo v louce nenajdeme analogie. Strom nebo rostlina jsou zkrátka skutečné „jednotky“, „celky“, takže procesy, do nichž jsou nižší jednotky jako buňky nebo tkáně atd. zapojeny jsou významně pozměněny (či spíš pozměňovány, jde přece o procesy!), takže je můžeme oprávněně nazývat jako „télické“. Jednotlivé rostliny nebo strom mají télický charakter svého (tj. subjektního) života, kdežto louka nebo les žádná společná tělos nemají. Nejsou skutečně sjednoceny ve skutečný celek, i když jim některé rysy celostnosti nechybí (ale jsou zcela závislé na spolužití ve společenství, nikoli v zacílené spolupráci k jednotnému cíli.

(Písek, 190325-1.)